

ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

THE SOCIAL RESPONSIBILITY OF PHYSICAL EDUCATION STUDENTS
IN THE FACULTY OF EDUCATION KHON KAEN UNIVERSITY

วาญุ กาญจนศร (Wayu Kanjanasorn)*
นิยม วงศ์พงษ์คำ (Niyom Wongponkom)**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2550 ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวน 174 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักศึกษาสาขาพลศึกษาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้รับ แบบวัดกลับคืนทั้งหมด 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.53 ประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว 2) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน 3) ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา 4) ความรับผิดชอบต่อชุมชน 5) ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ และ 6) ความรับผิดชอบต่อการเล่นกีฬา และการเป็นผู้ดูกีฬา หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Window เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

นักศึกษาสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2550 มีความรับผิดชอบต่อสังคม สูง ทั้ง 6 ด้าน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 24.0-30.0) โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อการเล่นกีฬาและการเป็นผู้ดูกีฬา ค่าเฉลี่ย 27.2
2. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ค่าเฉลี่ย 25.8
3. ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ค่าเฉลี่ย 25.3
4. ความรับผิดชอบต่อสถาบันการศึกษา ค่าเฉลี่ย 24.8
5. ความรับผิดชอบต่อชุมชน ค่าเฉลี่ย 24.2
6. ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ค่าเฉลี่ย 24.1

คำสำคัญ : ความรับผิดชอบต่อสังคม นักศึกษาสาขาพลศึกษา

Key Words : The Social Responsibility, Physical Education Students

*นักศึกษาลำดับต้นศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The objective of This Survey Research was to study social responsibility of 174 Physical Education Students, Faculty of Education, Khon Kaen University, 2007 academic year. There were 161 issues of returned questionnaires or 92.53%. Data were collected by using Social Responsibility Scale for Physical Education Students constructed by the researcher. There were 6 aspects of social responsibility including: 1) Responsibility for Family, 2) Responsibility for Friends, 3) Responsibility for Educational Institute, 4) Responsibility for Community, 5) Responsibility for Country, and 6) Responsibility for Sport Playing and Sport Spectator. The instrument was investigated its reliability by using Cronbach's Alpha Coefficient. Its value was 0.95. Data were analyzed by using SPSS for Windows Computer Program to calculate for percentage, mean, and standard deviation.

The research findings found that :

The Physical Education Students showed their social responsibility in "High" level for all 6 aspects (the mean value from 24.0-30.0) ranking in order of the mean value as follows:

1. Responsibility for Sport Playing and Sport Spectator, the mean value was 27.2.
2. Responsibility for Family, the mean value was 25.8.
3. Responsibility for Country, the mean value was 25.3.
4. Responsibility for Educational Institute, the mean value was 24.8.
5. Responsibility for Community, the mean value was 24.2.
6. Responsibility for Friends, the mean value was 24.1.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการปัจจุบันพบว่าโรงเรียนประสบปัญหา ด้านความประพฤติ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของ นักเรียนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น และสถาบันอุดมศึกษาก็มี เหตุการณ์ที่เป็นปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรมอย่าง มากมายเช่นกัน ดังนั้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวจึงเห็นได้ ว่าปัญหาที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ ของนักเรียน นิสิต นักศึกษาไทยยังอยู่ในช่วงวิกฤต และเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อประชากรของประเทศชาติ เป็นอย่างยิ่งปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนา คุณภาพการศึกษานั้น คือ ครู ครูนับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่ง เพราะครูเป็นผู้มีหน้าที่หลักในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียน เป็นคนดี ประพฤติชอบเป็นผู้ที่พร้อมทั้งสติปัญญาและ สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างเหมาะสม ครูพลศึกษาเป็นครู อีกสาขาหนึ่งที่นับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา คุณภาพศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่ พึงประสงค์

วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริม และ พัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนให้เป็นผู้มีสุขภาพร่างกาย แข็งแรงสมบูรณ์มีพลานามัยดี จิตใจผ่องใส เคารพกติกา มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความหนักแน่น พร้อม ที่จะปฏิบัติยึดถือในระเบียบข้อบังคับด้วยวินัยของ นักกีฬาอย่างแท้จริง และก่อให้เกิดความสามัคคี

ที่สำคัญครูพลศึกษาจะมีโอกาสใกล้ชิดกับ นักเรียนมากกว่าครูสายวิชาอื่นๆจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่ จะปลูกฝังทัศนคติที่ดีทางด้านพลศึกษา ตลอดจน คุณลักษณะต่างๆ โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรมให้กับ ผู้เรียนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยเหตุนี้เองการ ถ่ายทอดลักษณะต่างๆ เป็นสิ่งที่ครูพลศึกษาจะต้อง

ถ่ายทอดและพึงปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นอีกหนึ่งสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตทางด้าน สาขาวิชาพลศึกษา เพื่อที่จะจบออกไปเป็นครูพลศึกษาที่ดีเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนต่อไปในอนาคต ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้หนึ่งข้อว่า บัณฑิตต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541) สอดคล้องกับพันธกิจของคณะศึกษาศาสตร์ที่ว่า มุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม (ดุสิตอุทิศพงษ์, 2547) อีกทั้งสาขาพลศึกษามีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อผลิตบัณฑิต ที่มีคุณสมบัติและความสามารถ ดังนี้ คือ “มีจริยธรรม คุณธรรม รับผิดชอบต่อสังคม และมีความศรัทธาในวิชาชีพ” (เกียรติศักดิ์ เผือกพันธ์, 2541)

จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อนักศึกษาพลศึกษา แต่ที่สำคัญเราไม่สามารถรับรู้ได้ว่านักศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมมากน้อยเพียงใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคมมากน้อยเพียงใด ซึ่งวัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งมีรูปแบบเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดกำหนดข้อความให้ประมาณค่าความถี่ของพฤติกรรมของตนเองที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อที่จะเป็นการสะท้อนข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักศึกษาสาขาพลศึกษา เพื่อให้เข้าใจและค้นพบพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของตนเองอันเป็นแนวทางที่จะปรับปรุง หรือพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้องทิศทาง และจะสามารถรับรู้ได้ว่าตนเองมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นในการศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ซึ่งจะเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแผนนโยบายจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดประสบการณ์ให้นักศึกษา เกิดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมที่พึงประสงค์

อย่างเหมาะสมกับผู้ที่ออกไปประกอบวิชาชีพครู ในฐานะครูพลศึกษาที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคมในอนาคต ได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

2. คำถามเพื่อการวิจัย

นักศึกษสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากน้อยเพียงใด

3. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงต่อสถานการณ์หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในสังคมที่ตนดำรงอยู่หรือที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตน ในฐานะสมาชิกที่ดี ซึ่งวัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้

ความรับผิดชอบต่อการเล่นกีฬาและการเป็นผู้ดูกีฬา หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกต่อการเล่นกีฬาด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะนักกีฬาที่ดีและผู้ดูกีฬาที่ดีประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ เช่น ไม่เอาเปรียบคู่ต่อสู้จนเกินไป ไม่แสดงกิริยาท่าทางที่ไม่เหมาะสมเมื่อเกิดอาการไม่พอใจในกรณีต่าง ๆ ยอมรับผลการแข่งขันเมื่อจบการแข่งขันด้วยความจริงใจ ไม่ผูกใจเจ็บ ไม่ให้ร้ายเมื่อไม่พอใจคำตัดสิน ไม่ทิ้งขยะตามสนามกีฬาเมื่อไปดูการเล่นกีฬา ไม่เหยียดหยันผู้แข่งขัน เป็นต้น

ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว เช่น ช่วยเหลือภาระงานของครอบครัวมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว และปฏิบัติตนต่อผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัวด้วยความเคารพและเหมาะสม

ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกต่อประเทศชาติ ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองที่ดี เช่น สวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่ใช้รถจักรยานยนต์ พกใบขับขี่ ทุกครั้งที่มีการขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ พกบัตรประจำตัวประชาชนประจำ แฉ่งเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เมื่อพบการค้ายาเสพติดหรือเล่นการพนัน นิยมใช้ของไทย เป็นต้น

ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกต่อสถาบัน ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะนักศึกษาที่ดี เช่น เป็น นักกีฬาทีมมหาวิทยาลัย เป็นคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬากายในมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการผู้ตัดสินเมื่อมีการแข่งขันกีฬากายในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ความรับผิดชอบต่อชุมชน หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกต่อชุมชนเมื่อมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะนักศึกษา พลศึกษาที่ดีของชุมชน เช่น ช่วยตัดสินหรือจัดการแข่งขันกีฬาในชุมชน ทั้งขยะตามที่ชุมชนกำหนด ให้ความรู้ด้านพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาแก่ชุมชน เป็นต้น

ความรับผิดชอบต่อเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกต่อเพื่อนด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะเพื่อนที่ดี เช่น การช่วยตักเตือนแนะนำ เมื่อเพื่อนกระทำผิด การช่วยเหลือเพื่อนอย่างเหมาะสม การให้อภัยเมื่อเพื่อนกระทำผิด การไม่ทะเลาะและ เอาเปรียบเพื่อน เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน เป็นต้น

นักศึกษาพลศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2550

แบบวัด หมายถึง แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักศึกษาสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีรูปแบบเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดกำหนดข้อความให้ประมาณค่าความถี่ของพฤติกรรมของตนเองที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยอาศัยเทคนิควิธีการรายงานตนเองซึ่งเป็นการให้ผู้รับการวัดแสดงความรู้สึก

ของตนเองตามสิ่งเร้าที่ได้สัมผัสโดยสิ่งเร้าอาจเป็นข้อความหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้ตอบมีโอกาสตอบได้ตามความรู้สึก ตามความคิดของตนเอง

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 174 คน ประกอบไปด้วย ชั้นปีที่ 1 จำนวน 48 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 44 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 48 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 34 คน (ฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากดุสิตอุทิศพงษ์ (2547) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบวัด

ตอนที่ 2 แบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 60 ข้อ

เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีทั้งหมด 6 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ โดยกำหนดค่าน้ำหนักในการให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 3 (3 คะแนน) หมายความว่า เป็นประจำ หรือบ่อยครั้งที่สุด

ระดับ 2 (2 คะแนน) หมายความว่า บางครั้ง

ระดับ 1 (1 คะแนน) หมายความว่า ไม่เคย หรือน้อยครั้งที่สุด

ซึ่งจะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละด้าน ตั้งแต่ 10.0 - 30.0 โดยด้านใดมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นร้อยละ 80 ของคะแนนสูงสุด หรือ 24.0 ขึ้นไป ถือว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคม หรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งที่สุด (ดุสิตอุทิศพงษ์, 2547) รายละเอียด ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย 24.0 - 30.0 มีความรับผิดชอบต่อสังคม หรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งที่สุด

2. ค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 24.0 ลงมา มีความรับผิดชอบต่อสังคม หรือมีพฤติกรรมนั้นน้อยครั้งที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบวัดไปส่ง และรอรับคืนด้วยตัวเองที่สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประชากร จำนวน 174 คน ได้รับแบบวัดคืนทั้งหมด จำนวน 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.53

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม ของ นักศึกษาสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2550 สรุปแต่ละด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ย รายละเอียด ดังนี้

นักศึกษาสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2550 มีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงหรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งที่สุด ทั้ง 6 ด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยของคะแนน รายละเอียด ดังนี้ 1) ความรับผิดชอบต่อการเล่นกีฬาและการเป็นผู้ดูกีฬา ค่าเฉลี่ย 27.2 2) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ค่าเฉลี่ย 25.8 3) ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ค่าเฉลี่ย 25.3 4) ความรับผิดชอบต่อสถาบันการศึกษา ค่าเฉลี่ย 24.8 5) ความรับผิดชอบต่อชุมชน ค่าเฉลี่ย 24.2 และ 6) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ค่าเฉลี่ย 24.1

ในส่วนของผลการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในรายละเอียดย่อยแต่ละด้านผู้วิจัยขอแสดงรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการเล่นกีฬาและการเป็นผู้ดูกีฬา พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเล่นกีฬาและการเป็นผู้ดูกีฬาของนักศึกษาพลศึกษาอยู่ในระดับ สูง ทั้ง 10 พฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นคือ ให้กำลังใจผู้เล่นฝ่ายเดียวกันเมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.7 แสดงว่ามีความรับผิดชอบต่อระดับสูงหรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามหรือพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นั้นคือ เล่นกีฬาด้วยความสนุกสนานไม่แสดงออกว่าหวังชัยชนะจนเกินไปโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.2 แสดงว่าเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาพลศึกษาได้แสดงออกหรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งที่สุดหรือมีความรับผิดชอบต่อระดับสูงเช่นกัน

2) ด้านครอบครัว พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อครอบครัวของนักศึกษาพลศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นคือ การช่วยรักษาชื่อเสียงเกียรติยศของพ่อแม่/วงศ์ตระกูลโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.4 แสดงว่ามีความรับผิดชอบต่อระดับสูงหรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามหรือพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นั้นคือ การเปิดเผยหรือปรึกษาปัญหาของตนเองกับผู้ปกครอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.2 แสดงว่าเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาพลศึกษาได้แสดงออกหรือมีพฤติกรรมนั้นน้อยครั้งที่สุดหรือมีความรับผิดชอบต่อระดับต่ำ

3) ด้านประเทศชาติ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อประเทศชาติของนักศึกษาพลศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นคือ มีความภาคภูมิใจในชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.5 แสดงว่ามีความรับผิดชอบต่อระดับสูง หรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามหรือพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นั้นคือ แจ้งตำรวจเมื่อพบแหล่งซื้อขาย หรือมั่วสุ่มยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.5 แสดงว่าเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาพลศึกษาได้แสดงออกหรือมีพฤติกรรมนั้นน้อยครั้งที่สุดหรือมีความรับผิดชอบต่อระดับต่ำ

4) ด้านสถาบันการศึกษา พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสถาบันการศึกษาของนักศึกษาพลศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นคือ การยกย่องเชิดชูเกียรติภูมิชื่อเสียงสถานศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.5 แสดงว่ามีความรับผิดชอบต่อระดับสูงหรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามหรือพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นั้นคือ การแต่งกายชุดนักศึกษาถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.0 แสดงว่าเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาพลศึกษาได้แสดงออกหรือมีพฤติกรรมนั้นน้อยครั้งที่สุดหรือมีความรับผิดชอบต่อระดับต่ำ

5) ด้านชุมชน พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อชุมชนของนักศึกษาพลศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นคือ การให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องพลศึกษา กีฬาและออกกำลังกายที่ถูกต้องแก่ประชาชนโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.4 แสดงว่ามีความรับผิดชอบต่อระดับสูงหรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามหรือพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นั้นคือ การร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมพัฒนาชุมชน

โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.0 แสดงว่าเป็นพฤติกรรมที่ นักศึกษาพลศึกษาได้แสดงออกหรือมีพฤติกรรมนั้น น้อยครั้งที่สุดหรือมีความรับผิดชอบในระดับต่ำ

6) ด้านเพื่อน พฤติกรรมความรับผิดชอบ ของนักศึกษาพลศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั่นคือ การให้ กำลังใจเพื่อนเมื่อเพื่อนรู้สึกท้อแท้หรือหมดกำลังใจโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.3 แสดงว่ามีความรับผิดชอบใน ระดับสูงหรือมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามหรือ พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นั่นคือ การดักเตือนผู้อื่น ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ / เล่นการพนัน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 21.9 แสดงว่าเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาพลศึกษา ได้แสดงออกหรือมีพฤติกรรมนั้นน้อยครั้งที่สุดหรือมี ความรับผิดชอบในระดับต่ำ

7. การอภิปรายผล

การที่นักศึกษาสาขาพลศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับ สูง ทั้ง 6 ด้านนั้น อาจเป็นเพราะว่า สังคม สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยได้มีบรรยากาศใน การสนับสนุน ส่งเสริม ให้นักศึกษาได้มีกิจกรรมเสริม หลักสูตรที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการทำประโยชน์ต่อสังคม อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม ซึ่งได้ตรงกับความต้องการในส่วนของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีปรัชญากล่าวว่า วิทยา จริยา ปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไว้ อย่างชัดเจน หนึ่งข้อกล่าวว่า มีความรับผิดชอบต่อสังคม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัย ขอนแก่น (2541) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ บัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ และสาขาพลศึกษา อย่าง สอดคล้องกัน อีกทั้ง คณาจารย์ที่ช่วยกันสอดส่องดูแล คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษาที่ดี และถูกต้องแก่ลูกศิษย์ นักศึกษาในการอยู่ร่วมกันกับสังคมอย่างมีความสุข รวม ไปถึงหลักสูตรการเรียนการสอนของทางมหาวิทยาลัย ขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ และสาขาพลศึกษา ที่มุ่ง เน้นให้นักศึกษา มีคุณธรรม นำความรู้ ทำให้นักศึกษาได้ เกิดการเรียนรู้ และตระหนักถึงกฎเกณฑ์ทางสังคม ใน ทิศทางที่พึงประสงค์ ซึ่งการเรียนรู้จากประสบการณ์ และ กิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้เขาเกิดประสบการณ์ที่ดี ส่งผล

ให้นักศึกษาเต็มใจ ภูมิใจ และหาโอกาสที่จะทำประโยชน์ ต่อสังคมและส่วนรวม อีกทั้งคณะศึกษาศาสตร์ เป็น คณะที่ผลิตบัณฑิตทางด้านศึกษาศาสตร์ หรือ ครู ทำให้ คณาจารย์ และบุคลากรต้องช่วยกันมุ่งเน้น เสริมสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน และขัดเกลา นักศึกษาที่จะจบการ ศึกษาออกไปเป็นบัณฑิตครู ที่พึงประสงค์ของสังคม อย่างภาคภูมิใจ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่เป็นก่อ ปัญหา และเป็นภาระของสังคม และสาขาพลศึกษา เป็นอีกหนึ่งสาขาวิชาที่ผลิตบัณฑิตครู ทางด้านพลศึกษา ออกไปสู่สังคมเช่นกัน อีกประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะ การเรียนการสอนรายวิชาทางด้านพลศึกษา ส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม สอนให้นักเรียน นักศึกษารู้จัก เคารพกฎ กติกา มารยาท ระเบียบวินัย และการมีน้ำใจ เป็นนักกีฬาที่แท้จริง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้อง มีความสุข และเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่ดี ตามที่สังคมต้องการ สอดคล้องกับ ไพวัลย์ ตันลาพุด (2530) ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์อันสูงสุด (Ultimate aim) ของพลศึกษาเป็นจุดมุ่งหมายระดับสูงสุดหรือระดับ ปริญญา ซึ่งต้องใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อในการเรียน รู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ชีวิต ประจำวันได้เป็นอย่างดี ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทาง ด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ และสังคมซึ่งถือว่าเป็นจุด มุ่งหมายของวิชาพลศึกษาโดยตรง และ ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2525) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายสูงสุดของการพลศึกษา คือ มุ่งพัฒนาทั้งคนและบุคคลให้เป็นผู้ซึ่งพร้อมสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางสังคมให้รู้จักการปรับ ตนเองด้วยกิจกรรมทางกาย ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นไปทาง นันทนาการ ซึ่งการเรียนวิชาทางพลศึกษาส่วนมากจะใช้ กิจกรรมทางกายเป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อช่วยให้เกิด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว และการที่นักศึกษา สาขาพลศึกษา มีความรับผิดชอบต่อการเล่นกีฬาและ การเป็นผู้ดูกีฬา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอาจเป็นเพราะว่า เป็น วิชาชีพของนักศึกษาเองและนักศึกษาคงคล้อยอยู่สม่ำเสมอ อีกทั้งยังถูกปลูกฝังอยู่เป็นประจำจากคณาจารย์ใน ภาควิชาพลศึกษา แต่อย่างไรก็ตามยังมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่นักศึกษาพลศึกษาควรที่จะเพิ่มเติมให้มากยิ่งขึ้น

ขึ้นกว่าเดิมถึงแม้จะอยู่ในระดับสูง ก็ตามแต่ค่าเฉลี่ยก็ถือว่าน้อย นั่นคือ ความรับผิดชอบต่อชุมชน และความรับผิดชอบต่อเพื่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ได้อาศัยอยู่ในมหาวิทยาลัย และหาโอกาสที่จะออกไปทำประโยชน์ต่อชุมชนได้น้อยหรืออาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจและไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อชุมชนเอง จึงมีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อการมีความรับผิดชอบต่อชุมชนค่อนข้างน้อย ในส่วนของความรับผิดชอบต่อเพื่อน ซึ่งเป็นความรับผิดชอบอันดับสุดท้ายที่เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาแล้วนั้น ทำให้ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นและกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้กับนักศึกษาได้เปลี่ยนนักศึกษาจากความเป็นวัยรุ่นตามเพื่อน เปลี่ยนเป็นทำให้นักศึกษาให้ความสำคัญของเรื่องเพื่อนน้อยลง รับผิดชอบต่อเพื่อนน้อยลง ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่ใหญ่และกว้างขึ้น มีหลักการในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล เป็นตัวของตัวเองมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงค่านิยมเดิมที่ติดตัวนักศึกษามาจากสังคมในโรงพยาบาลมัธยม จะช่วยให้นักศึกษาปรับตัวเข้ากับค่านิยมของสังคมใหม่ได้ อย่างน้อยที่สุดการเลียนแบบค่านิยมวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยจะช่วยให้การต่อต้านวิถีความรับผิดชอบต่อสังคมใหญ่ได้บ้างถ้ามหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคมในตัวนักศึกษาแล้ว สิ่งนี้ก็จะสามารถเป็นไปด้วยตัวของมันเองตามค่านิยมที่ได้รับทราบ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจะช่วยให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเร่งส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกิจกรรมและปลูกฝังให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อมากขึ้นอีกในทุกด้านโดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อชุมชน และเพื่อนให้มากยิ่งขึ้น และที่ขาดเสียไม่ได้ คือพฤติกรรมด้านย่อยต่างๆที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ เพราะความรับผิดชอบต่อสังคมในทุกด้านมีความสำคัญเช่นเดียวกันจะขาดสังคมใดสังคมหนึ่งไปไม่ได้ มิฉะนั้นแล้วนักศึกษาที่จะจบออกไปเป็นบัณฑิตครูพลศึกษาของสังคม จะขาดประสิทธิภาพ คุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม ความจริงใจ และความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งผลกระทบต่อสังคมการศึกษา

ไทยในอนาคตต่อไป

8. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2550 อยู่ในระดับ สูง ทั้ง 6 ด้าน แต่ทั้งนี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาสาขาพลศึกษาไม่ได้มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากันในทุกด้านจากการเรียงอันดับค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่อสังคม จะเห็นได้ว่า 2 อันดับ สุดท้าย คือ 1) ความรับผิดชอบต่อชุมชน ค่าเฉลี่ย 24.2 และ 2) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ค่าเฉลี่ย 24.1 และ พฤติกรรมย่อยๆ ในแต่ละด้านที่มีความรับผิดชอบต่ออยู่ในเกณฑ์ต่ำ เพราะถึงแม้จะเป็นแค่พฤติกรรมย่อยๆ แต่ก็อาจส่งผลต่อภาพรวมในอนาคตได้ รายละเอียดดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว พฤติกรรมย่อยๆ ที่มีความรับผิดชอบต่ออยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ ร่วมทำบุญและอวยพรในวันคล้ายวันเกิดของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ย 23.8 และเปิดเผยหรือปรึกษาปัญหาของตนเองกับผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ย 23.2

2. ความรับผิดชอบต่อเพื่อน พฤติกรรมย่อยๆ ที่มีความรับผิดชอบต่ออยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ คุณห้ามปรามเพื่อนที่ก่อเรื่องทะเลาะ ค่าเฉลี่ย 23.5 คุณพาเพื่อนที่ไม่สบายไปหาหมอ ค่าเฉลี่ย 22.9 และคุณตักเตือนผู้อื่นที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ / เล่นการพนัน ค่าเฉลี่ย 21.9

3. ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา พฤติกรรมย่อยๆ ที่มีความรับผิดชอบต่ออยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ คุณทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์เสร็จทันเวลา ค่าเฉลี่ย 23.7 คุณเข้าเรียนตรงเวลา ค่าเฉลี่ย 22.0 และคุณแต่งกายชุดนักศึกษาถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ค่าเฉลี่ย 22.0

4. ความรับผิดชอบต่อชุมชน พฤติกรรมย่อยๆ ที่มีความรับผิดชอบต่ออยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ คุณเข้าร่วม หรือช่วยงานในการจัดกิจกรรมประจำปีของชุมชน ค่าเฉลี่ย 23.7 แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบเห็นบุคคลทำลายสาธารณะสมบัติของชุมชน ค่าเฉลี่ย 23.5 แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาเกี่ยวกับสาธารณะสมบัติในชุมชน ค่าเฉลี่ย

23.3 และเมื่อมีโอกาสคุณร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมพัฒนาชุมชน ค่าเฉลี่ย 23.0

5. ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ พฤติกรรมย่อยๆ ที่มีความรับผิดชอบต่ออยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ คุณนิยมนำใช้ของที่ผลิตในประเทศไทย เช่น สินค้า O top เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 23.8 คุณพูด / ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 23.3 และคุณแจ้งตำรวจเมื่อพบแหล่งซื้อขาย หรือมั่วสุมยาเสพติด ค่าเฉลี่ย 20.5

6. ความรับผิดชอบต่อการเล่นกีฬาและการเป็นผู้ดูกีฬาพบว่าไม่มีพฤติกรรมย่อยใดๆ ที่มีความรับผิดชอบต่ออยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ฉะนั้นผู้เกี่ยวข้องควรเร่งส่งเสริม ปลุกฝัง ขัดเกลา และสนับสนุนให้นักศึกษามีกิจกรรม หรือพิจารณาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อทั้ง 2 ด้าน กับ พฤติกรรมย่อยๆ ให้มากยิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

เกียรติศักดิ์ เผือกพันธ์. (2541). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ดุสิต อุทิศพงษ์. (2547). การพัฒนาแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปรีชา กลิ่นรัตน์. (2525). สุวิชาชีพการพลศึกษาและธุรกิจกีฬา. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.

ฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2550). จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2541). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ไพรวลัย ตันลาพุด. (2530). หลักการพลศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ส่วน 4 ด้านที่เหลืก็ควรส่งเสริมอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ดังนั้นจึงควรสนับสนุน ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อในทุกๆ ด้านไปพร้อมๆ กันซึ่งจะทำให้ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาพลศึกษา ผู้ที่จะจบการศึกษาเป็นบัณฑิตผู้มีความรู้ ออกไปรับใช้สังคมให้มีความสมบูรณ์พร้อม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และคุณธรรมในการอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งถ้าทุกคนช่วยกันไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง คณาจารย์ บุคลากร และเพื่อน หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องช่วยกันที่จะส่งเสริม สนับสนุน ช่วยกันให้คำแนะนำแนวทางที่ดีให้คำปรึกษาที่ถูกต้องแก่นักศึกษาพลศึกษา ถ้อยทีถ้อยอาศัยกับนักศึกษาแล้วนั้น เชื่อแน่ว่าสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และประเทศไทย จะได้บัณฑิตที่จะจบการศึกษาออกไปเป็นครูพลศึกษาที่ดีอย่างแน่นอน